कादम्बरस्वीकरणकारिका

Kādambari-svīkaraṇa-kārikā

राजर्षि-श्रीभरतमुनिना रचिता

rājarṣi-śrībharatamuninā racitā

नीयल्डेल्मानिकोनाम्ना पण्डिताभिमानिना सम्पादिता

August 30, 2005

मद्वीकायाः समुद्भुतो यो रसोऽमृतसन्निभः।
कादम्बर इति ख्यात उदङ्गेः बोधकारकः॥ १॥

कामतन्त्रकलायां तु अत्यन्तं हितकारकः।
मारस्योद्बोधने दक्ष अतिसामर्थ्यदायकः॥ २॥

रतिकाले समुत्पन्ने योषया सहितः पुमान्।
तत्पानं तु प्रकुर्वीत रसोद्बोधस्य हेतवे॥ ३॥

रतितन्त्रस्य विस्तारः पश्चात्कार्यः प्रयत्नतः।
आदौ योषां पाययित्वा अत्यन्तादरपूरकम्।
तत्पीतशेषं तु रसं स्वयमादरपूर्वकम्॥ ४॥

निगृह्णीयात्तत्समीपे अत्यन्तरुचिकारकम्।
ताम्बुलादीन्भक्षयित्वा रसोद्बोधस्य हेतवे॥ ५॥

रसोद्बोधे जायमाने आनन्दः सम्प्रवर्धते।
आनन्दे सम्प्रवृद्धे तु बाह्यतन्त्रं समाचरेत्॥ ६॥

कुचयोर्धारणं पूर्वमोष्ठपानं ततःपरम्।
संश्लेषणं दृढतरं कुचाच्छादनपूर्वकम्।
एतद्बाह्यरतं प्रोक्तं कलाज्ञैर्भरतादिभिः॥ ७॥

ओष्ठपानं परित्यज्य सृक्किण्यौ दंशयेत्पुनः।
द्विजक्षतिर्यथा न स्यात्तथा दंशनमाचरेत्॥ ८॥

पर्यायेण प्रकर्तव्यं तस्या आह्लादहेतवे।
प्रादुर्भूते महानन्दे कुचग्रन्थिविमोक्षणम्॥ ९॥

नीवीबन्धस्य मोक्षं च सत्वरं कारयेत्सुधीः।
स्वहस्तमङ्गौ संस्थाप्य अवलोकनपूर्वकम्॥ १०॥

स्वहस्तं भ्रामयेत्तत्र चक्रभ्रमणवत्स्वयम्।

योनेर्मुखं विदार्याऽथ अन्तःस्थानं विलोकयेत्॥ ११॥

तद्व्यापारं परित्यज्य स्वक्षौमं मोचयेत्ततः।
स्वशेफं तां दर्शयित्वा अत्यन्तादरपूर्वकम्॥ १२॥

सम्पश्य मे प्रियतमे तवानन्दस्य कारकम्।
इमं शेफं त्वदीयं वै न मदीयं सुनिश्चितम्॥ १३॥

यद्यत्कार्यमनुब्रूषे तत्सर्वं नु करिष्यति।
अतद्वाक्यमनूच्याथ मन्दं जङ्घे प्रसारयेत्॥ १४॥

तत्स्थानात्किञ्चिदुत्थाय स्वजङ्घेऽपि प्रसारयेत्।
लक्ष्यलक्षणयोः साम्यं कौशल्येन विधाय च॥ १५॥

लक्षणं प्रेरयेल्लक्ष्ये नाराचस्य गतेरिव।
तदिन्द्रियस्य द्वितयं दृढं संयोजयेत्ततः॥ १६॥

क्षणद्वयमितं कालं तावन्मात्रं स्थिरो भवेत्।
चञ्चलो न भवेत्किञ्चिन्न च तां चालयेत्पुनः॥ १७॥

योगे आरूढवत्तूष्णीमेकमुद्रां समारभेत्।
अवपूर्वहनोर्धातोर्यद्व्यापारं प्रचक्षते।
तद्व्यापारं ततः कुर्यात् मन्दं मन्दं सुनिश्चलम्॥ १८॥

ततः किञ्चिद्दृढतरमाघातं कर्तुमारभेत्।
किञ्चिद्दृढतराघाताद्दृढाघातं प्रकल्पयेत्॥ १९॥

शिश्नं निष्कामस्य तत्पश्चात्पृथग्रूपो भवेत्पुनः।
क्षणमात्रं स्थिरो भूत्वा दुग्धपानं तु कारयेत्॥ २०॥

सापि योषा तदोत्थाय वसनं परिधाय च।
मूत्रादिकं ततः कृत्वा पुनः खट्वां समाश्रयेत्॥ २१॥

द्राक्षादीनां भक्षणं च यथालाभं समाचरेत्॥ २२॥

भर्त्रा यद्यद्दीयते वस्तुजातं तत्सर्वस्वं भक्षयेत् प्रीतिपूर्वं।
तस्मै या या रोचते नर्मचेष्टा तां तां क्रीडां दर्शयन्त्यो विजह्रुः॥ २३॥

एवं तु प्रथमे यामे नर्मक्रीडां विधाय च।
पुनः खट्वां समारोढुमुद्योगमुपचक्रमे॥ २४॥

प्रथमक्रीडयात्यन्तं श्रमेण परिपूरितः।
मन्दवायोरपेक्षावान् घर्मस्वेदापनुत्तये॥ २५॥

हस्तेन व्यजनं धृत्वा भ्रामयामास सर्वतः।
क्षणमात्रं स्थिरो भूत्वा घर्मस्वेदं प्रमार्य च।
शीतलेनानिलेनैव सन्तुष्टोऽभूत् गतव्यथः॥ २६॥

श्रीचन्दनस्यानुलेपं स्वशरीरे च कारयेत्।
योषायाः द्वौ कुचौ धृत्वा अतीवदृढवत्तमा।
कुचयोर्लेपनं चक्रे उष्मबाधानिवृत्तये॥ २७॥

वराङ्गस्य प्रदेशेऽपि लेपनं कारयेत्सुधीः।
लेपनेन तु सा योषा अतिसन्तोषिताऽभवत्॥ २८॥

प्रियोपरि परां प्रीतिं प्रकुर्वाणा उवाच ह।
हे प्रिय शृणु मे वाक्यं मद्वाक्यं शृणु सादरम्॥ २९॥

तवोपरि प्रसन्नास्मि किञ्चिद्विज्ञापयाम्यहम्।
श्रीचन्दनस्य लेपेन ममानन्दो महानभूत्॥ ३०॥

अतनुव्याधिनाऽत्यन्तं शरीरं दुःखितं मम।
अत्युष्णता वराङ्गेऽस्मिन् सञ्जाता बहु वर्तते॥ ३१॥

शीतलस्योपचारेण अत्यन्तं सुखमश्नुते।
तद्बाधायाः विनाशार्थं पुनर्निधुवनं कुरु॥ ३२॥

क्रियमाणे निधुवने शान्ततां प्रतिपत्स्यते।

मत्समीपे समागच्छ कुचयोर्धारणं कुरु॥ ३३॥

ओष्ठस्य दंशनं कार्यं मन्दं दृढतरं न तु।
निष्पीडनं दृढतरं कुचे कार्यं प्रयत्नतः॥ ३४॥

कुचयोः स्मरपीडा तु अत्यन्तं सम्प्रवर्धते।
तत्पीडायाः प्रशान्त्यर्थं कुचे निष्पीडनं कुरु॥ ३५॥

स्मरस्य मन्दिरं तस्मिन्कण्डूतिर्बहु दृश्यते।
तस्या विनाशनार्थाय यथेच्छं त्वं भजस्व माम्॥ ३६॥

उपरिष्टात्समागच्छ अधस्तात्किं नु तिष्ठसे।
परिष्वज यथेच्छं मां ममाह्लादस्य हेतवे॥ ३७॥

आलिङ्गने ममात्यन्तमानन्दः सम्प्रवर्धते।
झटिति त्वं समागच्छ मां परिष्वज हे प्रिये॥ ३८॥

इति वाक्यं तदा श्रुत्वा तत्सर्वं कर्तुमुद्यतः।
कुचयोर्धारणं चक्रे यथा उक्तं तया तथा॥ ३९॥

आरुरोह ततः पश्चात्तल्पस्योपरि संस्थितः।
तस्या वामप्रकोष्ठे तु स्वशेफं सम्प्रसार्य च॥ ४०॥

तल्पतः किञ्चिदुत्थाय सुदृढं परिषस्वजे।
स्वकीयेन हृदा तस्याः कुचौ संयोज्य यत्नतः॥ ४१॥

अधरोष्ठरसोद्गीर्णमनङ्गस्य विवृद्धये।
चकार स्मरसन्तप्तः तत्प्रियोऽतिविचक्षणः॥ ४२॥

स्वाधिष्ठाने तु निर्लोमे दर्शनं कर्तुमुद्यतः।
सुधारसस्य तत्स्थानं वर्णितं भरतादिभिः॥ ४३॥

यथेच्छं तां सुधां पीत्वा आनन्दे मज्जितो ह्यभूत्।
द्वितीयमाहवं कर्तुं तस्या सन्तोषहेतवे॥ ४४॥

तस्या आज्ञामनुप्राप्य नीवीबन्धं विसृज्य च।
उत्तानभूतां तां कृत्वा जङ्घे उत्थाप्य यत्नतः॥ ४५॥

तूर्णं स्वशिश्नं निष्कास्य योनिच्छिद्रे प्रवेशयेत्।
कादम्बरप्राशनेन अतिसङ्कुचितं बिलम्॥ ४६॥

प्रवेशने ह्युदङ्गेस्तु न योग्यं दृढवत्तमम्।
अत्यन्तव्यवसायेन प्रवेशं च चकार सः॥ ४७॥

कृते प्रवेशने तस्य तस्यै पीडा बभूव ह।
मुञ्च मुञ्च प्रियोत्तिष्ठ मेढ्रनिष्कासनं कुरु॥ ४८॥

न शके तां व्यथां सोढुमुदङ्गेः कठिनत्वतः।
किञ्चिद्विश्रम्य तत्पश्चात्तत्प्रवेशनं कुरु प्रिय॥ ४९॥

सुगन्धिद्रव्यसम्मिश्रं स्नेहलेपं कुरु प्रिय।
लेपने क्रियमाणे तु व्यथा न स्यात् शृणु प्रिय॥ ५०॥

उदङ्गेः कठिनत्वाच्च यष्टिवत् प्रतिभासते।
सन्देहं मा कुरुष्वेति सत्यमेव वदाम्यहम्॥ ५१॥

एतद्वाक्यं प्रियायास्तु श्रुत्वा किञ्चिद्विहस्य च।
अङ्गीकृत्याऽथ तद्वाक्यं शिश्नं सुनिरकासयत्॥ ५२॥

उक्तं यथा तथा चक्रे तस्याः सन्तोषहेतवे।
शेफे निष्कासिते तस्मान्निर्व्यथा सा बभूव ह॥ ५३॥

बाह्यतन्त्रं कुरुष्वेति न बृहत्तन्त्रमाचर।
कलामात्रं प्रतीक्षस्व पस्चात्कुरु यथोचितम्॥ ५४॥

बाह्यतन्त्र मम प्रीतिरधुना सम्प्रवर्तते।
बृहत्तन्त्रे न मे प्रीतिर्वर्धते बाह्यतन्त्रवत्॥ ५५॥

अङ्घ्रिप्रदेशे महती व्यथा मां परिबाधते।

नागवल्लिदलेनैव सेकं कुरु ममेप्सितम्॥ ५६॥

तेन सेकेन महती व्यथा नाशं गमिष्यति।
व्यथानाशे पुनस्त्वं तु पूर्ववत्कर्तुमर्हसि॥ ५७॥

अधुना मा कुरुस्वेति यावत्पीडाव्यपोहनम्।
मत्समीपे समागच्छ मां परिष्वज हे प्रिय॥ ५८॥

यथा मां सुखमेधेत तथा कार्यं प्रयत्नतः।
तवोदञ्चेर्धारणे तु मन्मनीषा प्रवर्तते॥ ५९॥

कियद्दीर्घं कियद्स्थूलं तत्पश्यामि सुनिश्चितम्।
हस्ते धृत्वा स्नपिष्यामि योनिः पीडां गमिष्यति॥ ६०॥

अन्यत्किञ्चिन्न याचेऽहमेतावान्मे मनोरथः।
इति प्रियामुखाच्छ्रुत्वा तत्सर्वं कर्तुमुद्यतः॥ ६१॥

हे प्रिये शृणु मे वाक्यं तव सन्तोषदायकम्।
तव यद्रोचते कर्तुं तत्कुरुष्व यथेप्सितम्॥ ६२॥

जाग्रद्रूपस्तु मे शेफः अत्यन्तं दृढवत्तरः।
यष्टिवत्कठिनो दक्षः योनौ गन्तुं समुत्सुकः॥ ६३॥

त्वमेवैनं धारयस्व लज्जां मा कुरु सर्वथा।
स्वकीयवस्तुग्रहणे याञ्चया किं प्रयोजनम्॥ ६४॥

निःशङ्कं त्वं गृहाणेमं स्वहस्ते धारय प्रिये।
तत्रोपायं प्रवक्ष्यामि तथा कुरु सुमध्यमे॥ ६५॥

मया परिहिते क्षौमे त्वं हस्तं सम्प्रसारय।
जाग्रद्रूपस्त्वत्प्रियोऽसौ क्षुत्पिपासासमन्वितः॥ ६६॥

तत्र तिष्ठत्यूर्ध्वमुखः तं ग्रहाण यथोचितम्।
विचालयेथास्तस्य त्वमत्यन्तानन्दपूर्वकम्॥ ६७॥

चालने क्रियमाणेऽपि पीडानाशो भविष्यति।
यथा प्रियेणोपदिष्टं सा तथैव चकार ह॥ ६८॥

स्वहस्तेन भ्रामयन्ती पश्यन्ती तं पुनः पुनः।
भ्रमणस्य सुखेनैव सुष्वाप शयने तदा॥ ६९॥

गाढया निद्रया व्याप्तां स्वप्रियामवलोक्य सः।
कामोद्बोधेन सन्तप्तः मैथुनायोद्यतोऽभवत्॥ ७०॥

आभ्यन्तरीयं वसनं झटित्युन्मुच्य यत्नतः।
तस्या जङ्घे समुत्थाप्य योन्यां शिश्नं न्यवेशयत्॥ ७१॥

प्रवेशे क्रियमाणेऽपि प्रवेशो नैव जायते।
सूक्ष्मत्वाद्योनिछिद्रस्य मुखमात्रं न्यववेशयत्॥ ७२॥

आधिक्येन प्रवेशे तु असमर्थाऽभवत्प्रिया।
सुगन्धिस्नेहलेपेन कृत्स्नं तत्र न्यवेशयत्॥ ७३॥

स्वापच्छलेन सुप्यन्ती एतत्सर्वं विजानती।
स्वादाद्बोधस्ततो जातो आनन्दो ववृधे तदा॥ ७४॥

अतिसन्तोषतां प्राप्ता शेफे प्रवेशिते सति।
तदा निद्रां परित्यज्य प्रियं प्रति उवाच ह॥ ७५॥

हे प्रिये शृणु मे वाक्यं ममानन्दः प्रवर्धते।
उदङ्गेस्तु प्रवेशेन मुखं योनेर्विदीर्यते॥ ७६॥

आनन्दस्यातिरेकत्वात्कृत्स्नं शिश्नं प्रवेशय।
आघातं दृढवद्देहि कामपीडानिवारकम्॥ ७७॥

अल्पाघातं मा कुरुष्व आनन्दो न भवेद्ध्रुवम्।
अत्यानन्दस्य बोधार्थं दृढाघातं कुरुष्व मे॥ ७८॥

रेतसः स्खलनं यावत्तावत्कालं कुरुष्व मे।

चिरेण रेतःस्खलनं कालेन कुरु हे प्रिय॥ ७९॥

मुहूर्तत्रयपर्यन्तं यथेच्छं कण्डनं कुरु।
यावन्मे कामशमनं तावत्त्वं कुरु कण्डनम्॥ ८०॥

कामस्य शमने जाते मां परित्यज हे प्रिये।
एतद्वाक्यमनूच्याथ स्वजङ्घे प्रससार सा॥ ८१॥

बाहू ऊर्ध्वतरौ कृत्वा शिरः पार्श्वे निधाय च।
कुचौ प्रकाशितौ कृत्वा सुष्वाप मैथुनेच्छया॥ ८२॥

ततः प्रिय उत्थितोऽभून्मैथुनाय त्वरान्वितः।
परिधानं विनिर्मुच्य शिश्नं निष्कास्य यत्नतः॥ ८३॥

सुखामोदेन स्नेहेन मुखं शिश्नस्य हेतुना।
उभयोर्लेपनं चक्रे योनेः शिश्नस्य चैव हि॥ ८४॥

तस्मात्प्रवेशितस्तेन शिश्नो दृढतरः पुमान् (पुंसा ?)।
अभ्यन्तरं जगामोच्चैः यावत्सर्दिगृदेऽवधि॥ ८५॥

शुक्रपातस्य यत्स्थानं तेन स्थानेन सङ्गतः।
तस्मिन्काले प्रियायास्तु आनन्दो ववृधे परम्॥ ८६॥

भावुकस्याप्यविषयमनिर्वाच्यं रसप्लुतम्।
तदा चकार सा योषा आनन्दस्यातिरेकतः॥ ८७॥

नेत्रे निमील्य भणितं मन्दं मन्दञ्चकार ह॥ ८८॥

अनेकरूपभणितं प्रियस्य प्रीतिकारकम्।
नानाविलासरचितं रसस्योद्बोधकं तथा॥ ८९॥

नानाविलासरचितं रतिकाले प्रकुर्वती।
अत्यानन्देन संयुक्ता हर्षयन्ती प्रियं प्रति॥ ९०॥

प्रियस्तु कामरभसादत्याघाते समुत्सुकः।

प्रियामानन्दयामास स्मरकाले प्रियः सुहृत्॥ ९१॥

अनेन स्मरयागेन सन्तुष्टौ तौ बभूवतुः।
अत्याघातं प्रकुर्वाणो रेतःस्खलनहेतवे॥ ९२॥

अतीवव्यवसायेन योन्यां रेत अपातयत्।
रेतसः पतने जाते आनन्दाद्भ्रंशितो ह्यभूत्॥ ९३॥

तस्मिन्काले तु योषाया अत्यानन्दो बभूव ह।
प्रियं संश्लेषणं चक्रे अत्यन्तं दृढवत्तमम्॥ ९४॥

योनिद्वारे तद्वीर्यं पपौ सा मदविह्वला।
प्रियोऽत्यन्तं परिश्रान्तः तस्मिन् रतिमहोत्सवे॥ ९५॥

आघाते असमर्थश्च वीर्यपातस्य हेतुना।
पुनर्निधुवनं कर्तुमसमर्थो बभूव ह॥ ९६॥

अतीवारुचितां प्राप्तः मैथुनानन्दपूरणात्।
प्रियां त्यक्तुं मतिञ्चक्रे तत्रेच्छाया अभावतः॥ ९७॥

तूर्णं शिश्नं विनिष्कास्य पश्चादुपविवेश सः।
तल्पस्य पश्चिमे भागे अत्यन्तं स्वेदपूरितः॥ ९८॥

हस्तेन व्यजनं धृत्वा भ्रामयामास सर्वतः।
स्वेदप्रशमनार्थाय श्रमबाधनिवृतये॥ ९९॥

अतिसन्तोषतां प्राप्तः व्यजनोत्पन्नवायुना।
मुहुर्तदिष्टपर्यन्तं उपविष्टो बभूव ह॥ १००॥

आधाववायुं संगृह्णन् श्रमेण रहितो ह्यभूत्।
प्रस्वेदाः लुप्तमभवन् व्यजनोत्पन्नवायुना॥ १०१॥

तत उत्थाय तरसा तत्समीपे समागमत्।
समाश्लिष्य पुनस्तां वै बाहुभ्यां सत्वरं भृशम्॥ १०२॥

पुनः सुष्वाप शयने श्रमबाधनिवृत्तये।
तस्या ऊर्वोपरि स्वीयामूरुं द्राक् विनिपात्य च॥ १०३॥

कण्ठेन कण्ठं संयोज्य सुष्वाप शयने तदा।
अधरस्य रसोद्गीर्णं श्रमबाधनिवृत्तये॥ १०४॥

अनुक्षणं प्रकुर्वाणो कुचमर्दनपूर्वकम्।
पूर्ववत्कामसदने निर्लोमे गौरवर्णके॥ १०५॥

स्वशेफं भ्रामयामास तस्याः सन्तोषहेतवे।
निद्रया तावभिव्याप्तौ भोगेच्छारहितावुभौ॥ १०६॥

कामवार्तां प्रकुर्वाणावुभौ तौ जम्पती मिथः।
सुरतस्य श्रमेणैव उभौ सुषुपतुश्चिरात्॥ १०७॥

तल्पदिष्टे सम्प्रवृत्ते उत्थिता साऽभवत्तदा।
तं तल्पं सम्परित्यज्य अधोगन्तुं प्रचक्रमे॥ १०८॥

प्रियस्तु निद्रया व्याप्तः श्रमेण परिपूरितः।
सुषुप्त्यवस्थां सम्प्राप्तः अनुसन्धानवर्जितः॥ १०९॥

तादृक्प्रियं परित्यज्य जगाम रतिमन्दिरात्।
श्वश्र्वादानां सन्निधाने गत्वा सन्निहिताऽभवत्॥ ११०॥

तया श्वश्र्वा यद्यदुक्तं तत्सर्वं कर्तुमिच्छती।
अन्यत्सर्वं गार्ह्यजातं तत्सर्वं कर्तुमिच्छती॥ १११॥

स्वहस्ते मार्जनीं धृत्वा गृहं संमार्जयत्तदा।
देवस्य मन्दिरं पूर्वं पश्चादन्यत् गृहानतरम्॥ ११२॥

लेपनं गोमयेनैव कुर्वती गृहशुद्धये।
चक्रादीनां लेखनं च कुर्वती देवमन्दिरे॥ ११३॥

व्रीहिपिष्टेन देहल्यां शङ्खचक्रादि लिख्यती।

देवस्य सन्निधाने तु गोवत्सादीन् विलिख्यती॥ ११४॥

वृन्दावनं तुलस्यास्तु लिख्यती देवमन्दिरे।
इत्यादिकं कर्मजातं सर्वं सम्पाद्य यत्नतः॥ ११५॥

लघुशङ्कां बृहच्छङ्कां कर्तुं मनसि शङ्किता।
पुरीषोत्सर्जनगृहे जगामातित्वरितान्विता॥ ११६॥

इत्यादिकं कर्मजातं सर्वं सम्पाद्य यत्नतः।
स्नानं कर्तुं मतिं चक्रे शरीरस्य विशुद्धये॥ ११७॥

प्रियोऽपि पश्चाद्बुबुधे यथार्थज्ञानपूवकं।
न दृश्यते प्रिया तत्र कामेनात्यन्तपीडितः॥ ११८॥

तथापि निग्रहं कृत्वा इन्द्रियाणां परस्परं।
अपीडितमिवात्मानं मन्यते जनसंसदि॥ ११९॥

एवं निरन्तरं तेषां रतितन्त्रं प्रचोदितम्।
ऐश्वर्यवृद्ध्या युक्तानामयुक्तानां निषेधितम्॥ १२०॥

स्त्रीपुंसोः सुखितोरेतदुक्तं कर्म सुखावहम्।
न चान्येषां निर्धनानामेतन्मार्गं प्रकाशितम्॥ १२१॥

मीनकेतनजन्यस्य रूपमेतत्प्रकाशितं।
एतत्स्वरूपं यो वेत्ति स पुमान्मन्मथः खलु॥ १२२॥

कृतस्थल्या समा योषा ईदृश्या कुरुते रतिम्।
उभौ देवांशसम्भूतौ नान्यौ मानुषविग्रहौ॥ १२३॥

प्राक्तनीयस्य तपसः फलमेतत्प्रकाशितम्।
वात्स्यायनीयसूत्रस्य तात्पर्यार्थनिरूपणम्॥ १२४॥

कादम्बरस्यैकपद्यां यथावत्तत्प्रकाशितम्।
कादम्बरस्य तात्पर्यादर्थज्ञानं न दृश्यते॥ १२५॥

उर्वश्याधिष्ठिताल्लोकात्प्रच्युतो भवति क्षणात्।
वात्स्यायनपरिज्ञानमावश्यकतया स्मृतम्॥ १२६॥

श्रौते स्मार्ते परिज्ञाते विख्यातं श्रेष्ठवत्तमम्।
सायुज्यादिफलं चात्र सूत्रकारेण कीर्तितम्॥ १२७॥

एतच्छास्त्रपरिज्ञानमावश्यकतया स्मृतम्।
वेदाध्ययनवच्छास्त्रमेतच्छास्त्रं प्रकीर्तितम्॥ १२८॥

तस्माच्छास्त्रं समभ्यस्य कामक्रीडां समारभेत्।
अपत्यं सकलं पूतं भवतीति निगद्यते॥ १२९॥

वेदेन सर्वविदुषा कर्ममात्रेषु दर्शनात्।
तस्मात्कादम्बरं सूत्रं पठितव्यं द्विजैः सदा॥ १३०॥

ब्रह्मलोकेषु वसतिं प्राप्नोति स पुमान् ध्रुवम्।
यद्यत्कामयते लोके तत्तत्प्राप्नोति स ध्रुवम्॥ १३१॥

वैकुण्ठलोके वसतिं प्राप्नोति स चिराद्ध्रुवम्॥ १३२॥

इति श्रीराजर्षिवर्येण नर्मरहस्यद्रष्टा भरताख्येन
कृतं कादम्बरसूत्रस्य तात्पर्यार्थप्रकाशकं
कारिकाविवरणम् समाप्तिमगमत्॥